

Да, мени је збиља жао што је ова влада пала. Знам да ће то неким зазвучати бизарно. Ко је, уосталом, у Србији икада жалио због пада владе? Поготово је то необично рећи у тренутку када су ратне секире већ ископане, и када су министри већ почели једни друге да оптужују због неспособности и корупције. И да, знам да је у овој влади свакако било неспособних и корумпираних министара. Србија би била право чудо међу земљама у транзицији да је у том погледу била изузетак.

Све то ми је јасно. Али, ипак, ова влада имала је бар две добре стране, за које се бојим да ћемо их, у некој влади после 11. маја, ипак тешко моћи поново видети. Прва је била сразмерно добро кадровско и политичко допуњавање коалиционих партнера. Поједине страначке екипе биле су више окренуте државотворним питањима, друге економским, треће инфраструктурним. И мислим да су, по распореду ресора у овој влади, те екипе биле поприлично добро уклопљене. Њихов стварни учинак чак је могао бити пристојан, упркос појединачној корупцији и неспособности, само да је било више времена да се најважнији послови доведу до краја. Нажалост, владина кола су брзо налетела на тежак косовски камен и осовина се поломила. Да се то није десило, ова би влада, на крају свог пуног мандата 2011, вероватно имала чиме да се похвали.

Оно, међутим, што је већ данас извесно јесте да такве избалансираности између државотворног и економског интереса тешко може бити и у наредном кабинету. Сведоци смо расцепа у коме су готово све „прагматичке” странке отишле на једну страну, а све „државотворне” на другу. То значи да ћемо после избора имати превагу екипа које су или без дубљег осећаја за државно и национално питање или су без озбиљнијег знања о економији и управљању ресурсима. Једна од ове две области убудуће ће свакако бити слабије покривена кадровима способним и мотивисаним да нешто ураде.

Друга врлина ове владе била је њено спајање два расцепљена дела Србије. Ова је влада, као какав лепак, држала заједно врхове два дела политичког друштва Србије. „Еврореформисти”, са једне стране, и „националисти”, са друге стране, седели су и радили у овој влади заједно. Њихови заступници, у остатку елите, настављали су да се гложе и сукобљавају. Они су настављали да нападају онај други, непријатељски део владе. Али, докле год је ова влада постојала, било је јасно да се Србија не мора до краја расцепити. И да су сарадња, дијалог и толеранција између „две Србије” могући, пожељни и оствариви. Наравно, неповерење нагомилано током ранијих година није ни у овом кабинету тек тако могло бити превазиђено. ДС и ДСС су настављали да једни

друге сумњиче и гледају као супарнике. Али, заједнички интереси и упућеност једних на друге постепено су поправљали односе. И ми не знамо да ли би ова влада, само да је потрајала, можда и озбиљније помогла да се јаз између „еврореформске” и „националне” Србије учини подношљивијим.

Овако, разлике су експлодирале поводом косовске независности, влада се распала и читаво друштво је кренуло да се расцепљује. Тај све оштрији расцеп брзо ће се појавити не само у кампањи, са њеним оптужбама и претеривањем. Јаз ће вероватно брзо моћи да се уочи и у институцијама, медијима и у свакодневном животу – поготово ако следећа влада буде образована од странака које се налазе само са једне стране расцепа. А тако ће вероватно и да буде. Јер, владу имају амбицију да праве или „националисти” сами, или „еврореформисти” сами. А ако до тога дође, вероватно ће учинак бити чишћење институција и медија од „оних других”. Пошто ће ти „други” свакако пружати отпор, доћи ће до борбе за сваку институцију и за сваки медиј. Та борба ће неминовно ангажовати велики део наше друштвене енергије. Нисам сигуран да ће, због тих подела, Србија моћи да уради било какав озбиљан посао.

Све ово нам се догодило, и све ће нам се то и даље догађати, због 17. фебруара. Србија је, једностраним проглашењем независности Косова, гурнута у хаос. И сада тај хаос треба савладати. Свако од нас ће се, у времену које долази, хтео то или не, обрести на једној од страна расцепа. Али, хајде да због тог расцепа међусобно не заратимо. Хајде да се не посвађамо са својим пријатељима. Хајде да не замрзимо све који су са „друге” стране раседа. И, хајде да останемо пристојни.

Косовски изазов, који нам је 17. фебруара нечијом ароганцијом или глупошћу наметнут, потопио је ову владу. Али, он не сме да потопи ову земљу. Наше друштво мора да нађе снаге да сазри и надрасне овај конфликт. Сачувајмо разум и добру вољу, свеједно да ли смо „еврореформисти” или „националисти”. Тако ћемо најбоље сачувати оно до чега нам је стварно стало – па било да је то наш духовни идентитет, било да је то наш животни интерес.